

[0383]

Is *Witla* itselde as *Wikel* ?

Yn syn *Toponymisch woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (voor 1226)* (Brussel, 1960) hat M. Gijsseling ek opnommen de plaknamme *Wicle*. Dy stamt út in oarkunde fan 1132, dêr't biskop Andreas fan Utert de tsjerke fan Sint Eal to Starum mei yn har bisittingen bifêstiget. It stik is ek bekend as de kapellelist, mar giet by O. Opperman yn syn *Untersuchungen zur Niederl. Geschichte des 10. bis 13. Jahrh. I; die Egmonder Fälschungen* (Utr. 1920) net foar echt en Gijsseling nimt dy kwalifikaesje oer. Hoe dan ek, dit *Wicle* is fansels ús plak *Wikel*.

Yn 'e *Annales Fuldenses*, skreaun yn +800, notearre Einhard oer de ynfal fan de Noarmannen to uzes en fierder it suden yn, yn 836: „Normanni Antwerpam civitatem incedunt, similiter et Witlam emporium juxta ostium Mosae fluminis" (*Monumenta Germaniae Scriptores I*, Hannover, 1826, s. 360). Wy fine it as *Witlant* (!), mar mei deselde lokalisearring werom by Sigebert van Gembloers, dy't fan 1030-1112 libbe. Nou komt op s. 178 fan *Les invasions normandes en Belgique au IXe siècle* etc. (Leuven 1967) fan A. d' Haenens in ûnderstelling foar fan J.M. de Smet, dy't *Witla* lêze wol as *Wicla*, hwat paleografysk hiel skoan kin fansels. Allinnich, dan past de lokalisearring net. *Wikel* leit in pear kilometer westlik fan de âlde Suthermuthe, bikend út de Aldfryske wetten (forl. myn artikel yn it *Ts. v.h. KNAG* 79, 1962, s. 117-127). Kin *Mosae* by Einhard ek in reynterpretaesje west hawwe fan (*Suther*)*muthe*? Guon hawwe *Witla* yn forbân brocht mei de wjittering de *Widele* by Geervliet op Putten. Mar in plak fan dy namme yn dy kontreien is ús histoarysk fierders net oerlevere, as wy Einhard en syn neifolgers har opjefte útslute.

As *Witla* in forsin is foar *Wicla* en dat de âlde foarm fan *Wikel*, soe it in gearstalling mei *lâ* `bosk, wetterin' wêze kinne, wylst it earste lid dan *vīk* `gloppe, bocht' wêze moat; dat lêste is, mei om de bitsjutting dy't de Fryske hannel hie yn dy tiden, lang gjin ûnmooglikheit.

O. Santema.